

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn

Citation: Claussen, Sophus: "Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 19. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen03val-shoot-idm140012640783424/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

II · PRINCIPPER FOR MANUSKRIFT- OG TEKSTBEHANDLINGEN

1. Manuskripter

På grund af det håndskrevne materials overordentlige omfang har det været nødvendigt at anvende et *skøn* ved behandlingen af varianter til digtene. Disse er først og fremmest udvalgt efter indholdskriterier. SC er alt for ofte blevet anklaget for uforståelighed, valg af varianter skulle derfor gerne vise, hvor omhyggeligt han gennem hele sit liv arbejdede med det sproglige udtryk, ligesom varianterne forhåbentlig vil bidrage til at støtte tolkningen. I anden række belyser de selvfølgelig digtets genesis.

Princippet har følgende konsekvenser for variantapparatet: Ændringer i interpunktion, ortografi, typografi (f. eks. kursivering), morfologi, syntaks er normalt ikke optegnet. Hvor denne regel er brudt, er det fordi ændringer på dette område kan have indflydelse på tolkningen af digtet. Det er f. eks. afgørende, om SC skriver *det ene* eller *det Ene*, *Gudens Hænder* eller *Guders Hænder*, ligesom en *understregning* (af SC tænkt som en kursivering) naturligvis kan markere f. eks. betydningen af et nøgleord: (...) *hvem er jeg?* Synonymer og andre mindre ændringer, der skønnes uvæsentlige for forståelsen af digtet, er ligeledes udeladt.

Det subjektive aspekt i forbindelse med ovennævnte princip har jeg imidlertid tilstræbt at opveje ved at oplyse om *alle* de steder i samlingerne, hvor udkast, fragmenter og renskrifter befinder sig, således at man kan opfatte *henvisningerne* hertil som en forhåbentlig pålidelig vejviser i det tilsyneladende uoverskueligt store materiale. Det vil således ad denne vej være muligt at kontrollere og – om ønskeligt – at komplettere teksten ned til dens mindste ytring. Ulæselige overstregninger eller rettelser er kun noteret i få tilfælde – igen når de skønnes

at have indholdsmæssig betydning, og det kunne tænkes, at andre end udgiveren kunne tyde disse steder.

Med hensyn til den mere tekniske behandling af manuskripter henvises til forkortelseslisten. SC's tekst er trykt med kursiv, og *understregninger* er overalt kun hans egne; de er markeret med brødskrift, men hvor dette princip kan misforstås er teksten trykt med spatteret kursiv. Inkonsekvenser i *ortografi, forskrevne ord* og speciel *interpunktion* er bibeholdt, men hvor det for forståelsens skyld er nødvendigt, er ændring i stavemåden eller tilføjelse af et tegn angivet i en skarp parentes. Hvor SC har glemt at fuldføre en parentes eller et citationstegn, tilføjes det manglende tegn uden videre. Dobbeltskrivning af et ord i notesbøgerne er ikke markeret.

Varianter er angivet på følgende måde: Først noteres 1. udgavens (afsnits-), strofe- og linier-, kolon samt ordlyd, dernæst markerer tegnet <, at ordlyden er rettet fra et eller flere i renskriften herfra afvigende udtryk, indtil grundformen fremkommer. Hvis en *hel* verslinie er ændret, citeres denne ikke for førstetrykkets vedkommende. Renskrifterne – undtagelsesvis udførlige udkast – og avis- og tidsskrifttryk er betegnet med store bogstaver (A, B, C osv.), og rækkefølgen markerer digtets kronologiske tilblivelse.

2. Den trykte tekst

Her er førsteudgaven benyttet som grundlag, og der er kun foretaget rettelser i teksten, hvor der har været tale om åbenlyse trykfejl, stavefejl, decideret meningsløs tegnsætning og inkonsekvens i stavemåde indenfor samme digt (eks. *Terne/Tærne*). Er der foretaget andre ændringer, er dette meddelt i variantapparatet. Teksten er overalt sammenholdt dels bagud til manuskripterne samt avis- og tidsskrifttryk, dels fremad til senere oplag, optryk, særtryk m. m. I øvrigt henvises til SC's egen holdning, som den kommer til udtryk i efterskriften til *DV 2*, optrykt i bd. IV, indledningen til kommentaren.